

Feina a Barcelona

"Memòria ingènua"

Llibre escrit per Alfons Balcells Gorina (1915-2002), publicat per l'editorial La Formiga d'Or.

11/01/2011

L'1 d'abril del 1947, Franco anuncià la Ley de Sucesión, segons la qual Espanya “era” un regne, on de moment regnaria ell mateix, fins que decidís, també ell, qui l'hauria de substituir.

Ángel Herrera Oria, l'antic activista catòlic que havia conegut abans de la

guerra, s'havia ordenat de prevere i ara, aquest mateix any 47, era nomenat bisbe de Màlaga, al mateix temps que Evita Perón visitava i trasbalsava el país, amb les càlides rebudes que se li feien.

L'any següent, el 1948, l'ONU aprovava solemnement la Declaració universal de drets humans.

A final del 1950, l'1 de novembre, Pius XII va proclamar el dogma de l'Assumpció de la Mare de Déu.

Tres dies després, el 4 de novembre, l'ONU revocà la condemna a Espanya de l'any 46, amb 38 vots a favor, 10 en contra i 11 abstencions.

Des de mitjans dels anys 40, jo era vocal de la Comissió Deontològica del Col·legi de Metges de Barcelona. Més tard, a partir de 1952, exerciria com a professor de l'Escola Mèdica Missional, que havia posat en marxa a Barcelona l'Orde de Malta, per

formar sanitàriament futurs missioners i missioneres. Em van concedir per aquest motiu, l'any 1954, la gran creu de l'Orde.

Tot el que aprenia em semblava poc. Volia saber de tot. Però això no impedí que m'especialitzés en cardiologia –m'hi vaig afeccionar a Heidelberg, amb el doctor Spang– i que després em dediqués a l'endocrinologia, seguint de prop el mestratge del doctor Marañón.

En aquests anys, però, ja m'havia centrat en la medicina general i estava adquirint una certa fama com a internista. Potser la raó principal d'aquesta decisió final era el fet de veure que en aquella època, com es deia a Barcelona aleshores, “no es mor ningú sense que el vegi Pedro Pons”. Caldria afegir: “...o Esquerdo”. Perquè, certament, de la gent de la burgesia barcelonina, gairebé tothom passava per algun dels dos

metges, quan alguna cosa de salut no anava prou bé. Poc després, arribaria el moment dels especialistes, en part per la major cultura mèdica de la gent. Però d'altra banda, el fet que fossin els mateixos pacients els qui decidissin d'entrada a quin especialista havien d'anar, en comptes de deixar-se orientar per un metge general, també comportaria problemes, perquè els especialistes, molts cops, estan força polaritzats en la seva matèria, i si en determinats casos la intuïció del pacient havia estat errònia, s'hauria perdut un temps –a més dels diners– potser vital.

El cardiòleg Carles Pijoan de Beristain, que havia estudiat amb mi i que fou durant anys president del Col·legi de Metges de Barcelona, deia, de broma, que “els Balcells s'ho munten bé: l'Alfons assegura que el Santi és el millor arquitecte de Barcelona, i en Santi afirma que

l'Alfons és el millor metge". Era una broma, en efecte: no havíem fet cap pacte, ni ens dedicàvem a fer-nos propaganda mútuament.

A més de les feines al Clínic i a la facultat, jo ja en tenia des de l'any 44 tres més. Una era el Montepío Textil de Enfermedades, on m'ajudà durant un temps el doctor Josep Lluís Pastor, que després es faria capellà, i més tard el doctor Balsells Bordas, el que em substituï com a director al dispensari del Bon Pastor. La segona era el Seguro Médico SA, que tenia uns quants metges col·laboradors per atendre els assegurats. Als pacients d'aquesta mútua els atenia a la meva consulta de Muntaner. Jo tenia encomanada la cardiologia, en els dos llocs.

I la tercera, ja que el temps encara em donava per més –cal tenir en compte que les guàrdies al Clínic eren una feina esporàdica–, va

consistir a anar per alguns hotels a oferir-me com a metge d'urgència de clients passavolants. I em va sortir bé, perquè em van dir que sí al Colom –que s'havia traslladat de la plaça Catalunya a la de la catedral–, a l'Orient i a l'Avenida Palace.

La feina depenia del gerent de l'hotel, que tenia el meu nom i m'avisava si hi havia alguna urgència. Quan n'hi havia, em trucaven, hi anava, atenia el malalt i li cobrava directament. No hi havia sous ni comissions. L'hotel, d'aquesta manera, hi sortia guanyant simplement pel fet que oferia un servei nou i exclusiu als seus clients; els clients, perquè si no eren coses greus les que patien, no havien de desplaçar-se enlloc; i jo, perquè així em guanyava un petit sobresou que m'anava molt i molt bé.

Una vegada, en acabar una d'aquestes consultes, el client em féu

un gran somriure, i em va oferir un puro. Li vaig dir que moltes gràcies, però afegint que la visita era tant. Va canviar radicalment de cara. Potser no li havien explicat ben bé en què consistia aquell servei mèdic i m'havia fet cridar per provar-lo, o es pensava que anava inclòs en el preu de l'estada.

Un d'aquells anys, a començament dels 50, vaig assistir a la missa nova de mossèn Ramon Bosch i Pujol, fill de Sarrià de Ter. Una primera missa que era tan nova que fins i tot estrenava església, la de Sant Josep de Girona, que encara no estava acabada de fer.

Un dels assistents era l'industrial gironí Carles Batlle i Ensesa, molt amic de la família Bosch. En Batlle estava casat amb la Maria de Porcioles i Colomer. Tenien una desena de fills –a ella li deien de broma la “mare de deu”. A la

recepció posterior, Batlle, que em coneixia de l'època d'Acció Catòlica, va voler ensabonar-me dient que fins a Girona em coneixien.

Jo ja coneixia d'abans el notari Porcioles, el germà gran de la Maria, també present en l'acte, però fou a partir d'aquell dia que ens vam fer molt amics. Posant per cas, poc abans que Porcioles accedís a l'alcaldia de Barcelona, un dia em va demanar que li digués el nom d'una persona que pogués fer-li de secretari de confiança. Es refiava completament, em va dir, del meu criteri.